

Giuseppe Dematteis a Barcelona

Dins el curs actual i en un dels cursos especialitzats que patrocina la Comissió Interdepartamental de Recerca i Innovació Tecnològica de la Generalitat, el professor Giuseppe Dematteis ha estat a Barcelona invitat per la SOCIETAT CATALANA DE GEOGRAFIA els dies 28, 29 i 30 d'abril de 1987.

Giuseppe Dematteis, que va néixer l'any 1935, és professor ordinari de geografia econòmica a la Facultat d'Economia i Comerç de la Universitat Politècnica de Torí. Començà a explicar aquesta assignatura l'any 1968. Feia sis anys que s'havia llicenciat a la Universitat de Torí i havia estat *research visitor* a la London School of Economics i a la Sorbona. Són notables els seus treballs a l'Institut de Geografia Econòmica: de recerca teòrico-metodològica, en el camp de la geografia urbana i en el que fa referència el sector terciari. Ara es dedica especialment als estudis de programació territorial.

Dimecres, dia 29 d'abril, al vespre, Dematteis pronuncià una conferència a l'Aula Prat de la Riba de l'Institut d'Estudis Catalans. Parlà del significat de l'espai físic a la geografia humana: foren unes reflexions sobre la geografia poètica —tema que ell ha debatut força vegades— i començà discutint les relacions entre l'espai físic i el significat de les descripcions, centrant-les en les etapes pre-científica i científica de la geografia, comprnent en la darrera les actituds pre-teòrica i teòrica.

«Una geografia poètica del món destinada a esdevenir un conte —alliberada però de la tasca massa carregosa de demostrar-ne la necessitat (l'única veritable necessitat, la mort, no té necessitat de demostració)— pot dedicar-se a produir significats i projectes a partir d'aquell inexaurible observatori de senyals i de diferenciacions que és la superfície de la Terra. Aquesta em sembla una resposta raonable a la demanda de sentit i de certesa referents a la nostra col·locació en l'ampli món. (...) A una geografia poètica, fins i tot podem demanar-li que contribueixi a alliberar-nos de l'angoixa de l'estri, alliberant la terra d'aquella mena de desig de l'estri que anima el procés autodestructiu de la creixença tecnològica per ella mateixa.»

Giuseppe Dematteis parlà dels nous conceptes de la geografia, de les falsificacions de la teoria de l'equilibri del mercat, de les localitats centrals com a subsistemes de relacions sincròniques...

L'endemà, dijous, al matí, a l'Àrea de coneixement d'anàlisi geogràfica regional de la Facultat de Geografia i Història de la Universitat de Barcelona, tingué lloc un col·loqui, dirigit per Dematteis, sobre les diferències existents en la xarxa urbana italiana. Dematteis tractà dels models d'organització urbana que s'han succeït aquests darrers setanta anys a Itàlia i com cadascun fou el reflex d'una relació diferent de les forces productives. Tractà del paper dels centres històrics, de l'esclatament de la ciutat clàssica, de la revalorització dels nuclis urbans menors com a sistemes integrats, de la requalificació ambiental... Els exemples que posà foren interessants i portaren a comparacions amb fenòmens i fets similars que es produeixen a altres punts: el debat fou molt viu i profitós.

Amb Dematteis es visità la ciutat i l'Àrea de Barcelona, es tingueren converses sobre aspectes concrets de la planificació urbana i territorial i s'establiren les bases per a una col·laboració ulterior permanent. Potser s'iniciarà un debat general sobre els factors de la crisi del model metropolità i sobre el creixement perifèric, en uns moments que hi ha un auge especial de les polítiques regionals i locals comú a ambdós països.

«La pregunta més general —diu Dematteis— és si les noves estructures territorials responen a exigències tècniques o si més aviat són els instruments d'una redefinició de les relacions entre classes i grups socials.»

L'estada de Giuseppe Dematteis ha obert nous interrogants i ha permès iniciar o reforçar vies de recerca molt interessants.